

Hazır giyim sanayinde maliyet yönetimi

Vedat ÖZYAZGAN¹

Özet

Dünyada ve ülkemizde gelişen ve değişen koşullar sonucunda daha doğru bilgilere duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Ülkemizde faaliyet gösteren işletmelerde bu koşullardan etkilenmiş ve faaliyetlerini sürdürebilmeleri için önemli unsurlardan biri olan maliyet bilgisinin doğruluğu önem kazanmıştır. Dikkatlerin üretim faaliyetlerine yöneltildiği küresel rekabette sağlam finansman kaynağına sahip olan, kaliteye önem veren, ileri üretim teknolojilerini kullanan ve maliyetleri en aza indirebilen şirketler ayakta kalabilmektedir.

Ekonomik işbölümünün sonucu olarak, her işletme belirli bir alanda faaliyet gösterir ve ortaya çıkardığı değerlerle toplumsal gereksinimlerin bir kısmını karşılarlar. Ortaya çıkarılan değerler işletmelerin faaliyet konularına göre çok farklı olabilir. Ancak bu faaliyetlerde ortak bir özellik vardır. Bu özellik çeşitli üretim faktörlerinin bir araya getirilerek ürünün oluşturulmasıdır. Bu ürün ister mal ister hizmet olsun, her işletmenin faaliyet konusunu oluşturan ürünü elde edebilmek için kullandığı çeşitli üretim faktörlerinin parayla ölçülen değerine “o ürünün maliyeti” denir. Başka bir tanımla; bir mal veya hizmetin elde edilebilmesi için yapılan harcamaların tamamına “maliyet” denir. Ekonomik faaliyetler, bireylerin arzu ve ihtiyaçlarına cevap verecek mal ve hizmetleri sağlamak amacıyla girilen faaliyetlerdir.

Anahtar Kelimeler: Maliyet, Hazır giyimde maliyet, Ürün maliyeti

Cost management of the garment industry

Abstract

As a result of changing conditions in the developing world and our country more accurate information is increasing day by day. Affected by conditions and activities of enterprises operating in our country, maintaining the accuracy of cost information has become an important factor. Of attention directed production activities in global competition with a solid source of funding, emphasis on quality, using advanced production Technologies, companies can download and minimize costs remain standing.

¹ Dr. Vedat ÖZYAZGAN, İstanbul Aydın Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Tekstil Mühendisliği Bölümü, vedatozyazgan@aydin.edu.tr, 0534 440 41 35

As a result of the economic work share every business operates in a given field and meet some of the global requirements by their outcome products. The outcome products of each business may differ according to its own subject. Never tuneless, there is a common feature among these businesses. This feature is the product construction by bringing the variety of factors together. The sum of the various production factors used in the business outcomes (products or services) is called cost. Economic activities are the ones aimed to meet customer's need and requirement in terms of products and services.

Keywords: Cost, Cost of ready-garment, Cost of garment

Giriş

Maliyet muhasebesinin yönetime geçerli ve zamanlı bilgi sağlayabilmesi üretilen mamüllerin veya yapılan hizmetlerin maliyetini doğruya en yakın biçimde hesaplayabilmelerine bağlıdır. Aksi takdirde, sağlanan bilgilerin gerçekçi olmaması durumunda yönetimin elde ettiği bilgilerin, bu bilgilere dayanılarak verilen kararların ve hazırlanan planların geçerliliği, uygulanabilirliği olmayacaktır.

Firmalar için en büyük sorunlardan biri de işletme maliyetlerinin üretilen birime veya yapılan hizmete dağıtılması sonucunda elde edilecek doğru birim maliyetlerin hesaplanmasıdır. Bilindiği gibi mamül maliyeti direkt ilk madde ve malzeme, direkt işçilik ve genel üretim maliyetlerinden oluşmaktadır. İşletmeler için direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik maliyetlerinin ürünlere yansıtılmasında fazla sorun yaşanmasa da genel üretim maliyetlerinin ürünlere yansıtılmasında büyük zorluklar ortaya çıkmaktadır.

Geleneksel maliyetlendirme sistemlerinde genel üretim maliyetlerinin dağıtılması için en çok kullanılan dağıtım anahtarı, pratik olması nedeniyle direkt işçilik saatleridir. Ancak günümüzde otomasyon ile birlikte değişen üretim sistemlerinde emek yoğun, üretim biçiminden makine yoğun üretim biçimine doğru hızlı bir geçiş vardır. Bunun sonucunda da artık firmalarda direkt işçilik maliyetlerinin toplam maliyet içindeki payı hızla düşerken genel üretim maliyetlerinin payı da hızla artmaktadır. Bu nedenle daha önceden payı küçük olan genel üretim maliyetlerinin dağıtılmasında yapılan yanlışlıklar ve kullanılan dağıtım anahtarları önemsiz olurken şimdiki koşullarda şirketler için hayati bir önem taşımaya başlamıştır.

Maliyet hesaplamasının amacı

Kar – zarar hesaplarını yapabilmek

İşletme faaliyetlerini kontrole yardımcı olmak

Planlamaya yardımcı olmak

Alınacak kararlara yardımcı olmak

Müşteri karlılık analizi yapabilmek

Performans değerlemesi yapabilmek

Stok değerlemesi yapabilmek

İşletmelerde birçok sayıda maliyet etkeni bulunabilir. İşletme için önemli olan noktalardan biri de faaliyetlerin iyi analiz edilerek bu faaliyetleri en iyi şekilde temsil edecek maliyet etkenlerinin bulunmasıdır.

Maliyeti etkileyen faktörler

Üretim araçlarının fiyatı
 Üretim teknikleri
 İşletmenin yönetimi
 Sipariş miktarları
 İşletmenin kuruluş yeri
 Üretilen mal ve hizmetlerin niteliği

Maliyetlerin sınıflandırılması

Maliyet elemanlarına göre
 Maliyetin yüklenme şekline göre
 Sabit ve değişken olma durumlarına göre
 Hammadde ve malzeme maliyetleri
 İşgücü maliyetleri
 Sabit kıymet maliyetleri
 Dışarıdan sağlanan hizmetler
 Finansman maliyetleri
 Araştırma geliştirme maliyetleri

Tablo 1: Faaliyet merkezleri, dolaysız maliyetler ve maliyet unsurları

Faaliyet	Maliyet	Maliyet Unsurları
Birim Düzeyinde Makineyle İlgili	Enerji, Bakım, Amortisman	Makine Saati, Üretim Miktarı
İşçilikle İlgili	İşçilik Maliyeti, Malzeme	İşçilik Saati, Üretim Miktarı
Mamül Düzeyinde Kalite Kontrolü	Kalite Kontrol Maliyetleri	Kontrol Edilen Birim Sayısı, Kalite Kontrol İşçilik saati
Mamül Testleri	Test Araçları ve Malzeme Maliyetleri	Test Sayısı, Test İşçiliği Sayısı
Stok Kontrolü Mamül Tasarımı	Stok Taşıma Maliyetleri Mühendis Maaşları, Tasarım giderleri	Stoklanan Parça Sayısı Harcanan İş Saati, Tasarım Değişikliği Talebi Sayısı
Parti Düzeyinde Satın Alma Makine Ayarlama	Personel Giderleri İşçilik ve Malzeme Giderleri	Satın alma Sayısı Ayar Sayısı, İşçilik Saati
Madde Elleçleme Fabrika Düzeyinde Genel Hizmetler Alan Kullanımı	İşçilik Maliyeti	Elleçlenen Madde Miktarı
	Çeşitli Yönetim Giderleri Bina Amortismanı, Sigorta, Isıtma, aydınlatma v.s Giderleri	Personel Sayısı İşgal Edilen Alan, Makine Saati, İşçilik Saati
Eğitim	Eğitim Giderleri	Personel Sayısı

Tablo 1 incelendiğinde, bir üretim işletmesinde, faaliyet niteliklerine göre hangi maliyet taşıyıcılarının seçilmesi gerektiği görülecektir.

Bir hazır giyim firmasında faaliyetler aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir.

Siparişlerin alınması

Model tasarımı

Üretim programlama

Üretim programlama ve kontrol

Malzeme programlama ve kontrol

Tedarik faaliyetleri

Satın alma ve kontrol

Hammadde depolama ve dağıtım

Kesimhane

Kesim

Dikimhane

Dikim

Kalite kontrol

Ütüleme

Paketleme

Paketleme

Depolama

Maliyet yönetimi

Finansal muhasebe

Firmaların varlık, borç ve sermaye yapısı konusunda firma içi ve dışındaki çeşitli kişi ve birimlere bilgi sunar. Bu muhasebe sistemi aynı zamanda firmanın, bir hesap dönemine ait varlık ve kaynaklarındaki değişimi ve faaliyet sonuçlarına ait gelişmeleri raporlar ve ilgili yerlere ulaştırır. Çeşitli kişi ve gruplar, işletme ile ilgili alacakları kararlarda bu raporlardan yararlanırlar.

Maliyet muhasebesi

Mal ve hizmetlerin üretildiği ve satıldığı ortamlarda; ortaya çıkarılan mamul ve hizmetlere ait tüketilen çeşitli giderleri maliyet unsurlarına göre toplayıp değerlendirme, toplam ve birim maliyetleri ölçme ve raporlama ve analiziyle uğraşır. Maliyet muhasebesi sisteminin ana amacı; planlama, kontrol ve kaynak geliştirme sürecinde yönetime gerek finansal, gerekse finansal olmayan bilgilerin sunulmasıdır.

Maliyet muhasebesi sisteminde finansal muhasebeden elde edilen bilgiler yardımıyla üretilen mamul maliyetleri hesaplanabilirken; finansal muhasebe sisteminde işletme sorunlarının ortaya konulmasında maliyet muhasebesi sisteminin sunacağı bilgilere gereksinim vardır. Sonuçta, finansal ve maliyet muhasebesi sistemleri birbirlerini tamamlayan, finansal bilgi sisteminin iki kümesi konumundadırlar. Bu iki muhasebe bölümü arasındaki temel farklılık ise; finansal muhasebe firmanın dışı yönelik işlemlerini incelerken, maliyet sistemi ise firma içinde gerçekleştirilen üretim faaliyetlerini izliyor olmasıdır.

Yönetim muhasebesi

Yönetim muhasebesi ise, işletme yöneticilerinin, yönetim süreci boyunca sağlıklı kararlar alabilmeleri için gereksinim duydukları, her türlü bilgilerin toplanması, islenmesi ve yönetime

raporlanıp sunulmasına yönelik çalışmaların bütünüdür. Yönetim muhasebesinde, firmaya yarar getirecek çeşitli sayısal bilgilerin toplanması, her çeşit bilgi işleme tekniğinin uygulanması ve her tip raporun düzenlenmesi söz konusu olabilmesi yönüyle genel muhasebeden daha dinamik ve çok yönlü olmasına yol açmıştır.

Maliyet yönetimi

1950'li yıllarda başlayan ve her geçen gün daha büyük ivme kazanarak sürekli devam eden teknolojiler, bilgisayarın da üretim alanına girmesiyle, ileri üretim teknolojileri ortaya çıkmıştır. Bu teknolojilerin daha etkin kullanımına yönelik olarak geliştirilen, tam zamanında ve toplam kalite yaklaşımları sayesinde de çok çeşitli mamulü, daha az maliyetle ve daha iyi maliyetle üretme imkânı doğmuştur. Ancak, bilgisayar teknolojisinin üretim alanının dışında, insan yaşamının her alanına girmesi ile insanların yaşam tarzları önemli ölçüde değişmiş; müşterilerin daha kaliteli, daha ucuz ve daha iyi satış sonrası hizmete sahip mamullere ulaşmalarının kolaylaşması ile yoğun bir küresel rekabet ortamı doğmuştur.

Mamul ve üretim teknolojilerindeki yaşanan bu gelişmeler ve global rekabet ortamının etkileri; tam zamanında üretim, toplam kalite yönetimi gibi yönetim yaklaşımlarını ortaya çıkarmıştır. Bu çerçevede gelişen ve değişime uğrayan uygulama ve yaklaşımlar;

Toplam kalite yönetimi,
Zaman bazlı rekabet,
Yalın üretim, yalın firma,
Müşteri odaklı organizasyon oluşturma,
Faaliyet tabanlı maliyet yönetimi,
Çalışanların yetkilendirilmesi, şeklinde sıralanabilmektedir

Hedef maliyet yönetimi

Hedef maliyetlendirme, yeni bir ürünün üretim yöntemleri tasarlanıp oluşturulmadan önce, ilk aşamalarda kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde, işlemler müşteriye göre yönlenebilir, üretim tasarımı üzerinde yoğunlaşmakta ve ürünün tüm hayat döngüsüne yayılmaktadır. Yöntemin amacı, istenen karı sağlayacak üretim sürecini oluşturmaktır.

Bir ürün veya hizmetin maliyet hayat döngüsü

Araştırma ve Geliştirme + Tasarım + Üretim + Pazarlama ve Dağıtım + Müşteri Hizmetleri

Organizasyon, bu değer zincirinin genelinde, kâr ve maliyet planlamasına aynı anda bakarak; değer zincirinin değişik parçaları arasında uyumu sağlayabilir.

Hedef maliyet

Fiyat = Maliyet + Kar

Hedef Maliyet= Hedef Fiyat – Amaçlanan Kar

Hedef maliyetlendirmeyi kullanma nedenleri

Bir ürün tasarlanıp üretime gönderildikten sonra, maliyeti önemli ölçüde değiştirecek çalışmalar yapılamayabilir. Tasarım aşamasında ise; ucuz parçaların kullanılması veya yapım işlemlerinin basitleştirilmesi gibi maliyeti düşürecek yollar denenebilir. Eğer işletmenin piyasa fiyatlarını belirlemede ve üretim maliyet unsurlarını düşürmede etkisi fazla değilse, tasarım aşamasına dikkat etmelidir.

Ürün tasarlanırken, müşteriye katma değer sağladığı için ürünün değerini arttıran ve dolayısıyla da müşterinin ödemek isteyeceği fiyatı yükselten özellikler eklenirken; maliyeti arttıracak diğer özellikler kaldırılabilir.

Türk hazır giyim sanayinde uygulanma nedenleri

Rekabet çevresi

Rekabetin yoğunluğu

Rakiplerden daha fazla yeni ürün sunma zorunluluğu

Fiyatların belirlenmesinde müşterilerin rolü

Fiyatlarda zamanla düşme eğilimi

Fiyatlardaki düşmeyi ürün işlevlerini ve kalitesini artırarak dengeleme stratejisinin varlığı

Kalite, işlev ve düşük fiyat uyumunun gerekliliği

Müşteri profili

Zevk ve beğeni anlayışlarındaki değişimin hızı

Benzer ürünlerdeki fiyat, kalite ve işlevsellik farklarını belirleme yeteneği

Yeni ürünlerin taşınması gerekli işlevleri değerlendirme ve ifade etme yeteneği

Satın alma tercihlerinin kolaylıkla rakip ürünlere yönelebilmesi

Müşteri sadakatinin seviyesi

Sektör ve ürün profili

Yeni rakipler için piyasaya giriş engellerinin varlığı

Benzer ürünlere sahip rakiplerin sayıca çokluğu

Tedarikçi firmaların çokluğu

Değer zincirinin üyeleri arasında yakın işbirliği tesis ve sürdürme imkânı

Ürün ömrünün kısalığı

Ürünün karmaşıklığı

Ürün maliyetinin kompozisyonu

Ürün çeşitliliği

Üretim öncesi maliyetlerin büyüklüğü

Ürün tasarım süreçlerinin kısalığı

Firma profili

Ürün teknolojisinin değişim hızı

Üretim teknolojisinin pahalılığı

Tedarikçi firmalar üzerindeki fiyat belirleyiciliği

Departmanlar arasında sonuca yönelik iş birliği tesis ve sürdürme imkânı ile çapraz işlevsel takımların oluşturulması

Hedef pazarları analiz edebilme yeteneği

Çalışanların birden fazla görevi yerine getirebilmesi

Sürekli iyileştirme ortamının varlığı

Üst yönetim desteği

Teorik bilgilenmenin yeterliliği

Hedef maliyetlendirme süreci

Hedef maliyetlendirmenin etkili olabilmesi, çok iyi kontrol edilen bir süreci takip etmesine bağlıdır. Bu süreç üç bölümden oluşmaktadır.

Pazara göre maliyetlendirme, ürün düzeyinde maliyetlendirme ve parça düzeyinde maliyetlendirme. Süreç, piyasayı inceleme ve müşterinin isteklerine ve ödemek istediği fiyata göre ürünün yenilenecek özelliklerinin belirlenmesi ile başlamaktadır.

Hedef maliyetlendirmenin başarı koşulları

Çoğu büyük işletme üretimde kullandığı parçaları tedarikçilerden almaktadır. Bu açıdan hedef maliyetlendirme de tedarikçiler, sürece dahil edilerek stratejik ortaklar olarak değerlendirilmelidir. Tedarikçilerle iyi ilişkilerin kurulması ve mümkünse daha az sayıda tedarikçi ile çalışılması stratejik öneme sahiptir.

Hızın önemli olduğu bu yöntemde, ürün ve üretim sürecinin eş zamanlı olarak tasarlanması, çatışan parça ve faaliyetlerin çabuk belirlenmesini sağlayacaktır. Bu tip aksaklıklar, daha az zaman harcanarak düzeltilebilecektir.

Hedef maliyetlendirme de fiyat, müşterinin istekleri ve ödemek isteyeceği miktara göre ayarlandığından, maliyet azaltma çalışmalarının da müşteriden elde edilen bilgiler ışığında yapılması gerekir. Tabii ki, bu da işletmenin bilgi sağlama sisteminin iyi olmasını gerektirir.

Ürün tasarımı yapılırken, eklenen her ilave parçanın ek bir maliyet getirdiği düşünülerek, tasarımda sadeliğe ve müşteri isteklerine tam olarak uymasına dikkat edilmelidir. Ayrıca, aynı işi görebilecek parçalardan, daha düşük maliyetli olanı tercih edilmelidir.

Hedef maliyetlendirme ile ilgili oluşturulan ekibe, ürün geliştirme, ürün mühendisliği, satın alma, satış ve maliyet kontrol bölümlerinden çalışanlar dahil edilmelidir. Bu ekip, hem çok işlevsel olabilir hem de karar alma sürecini kısaltarak zamandan kazanç sağlayacaktır.

Değişime ve gelişmeye açık bir örgüt kültürüne sahip olunmalıdır. İşletme kendini yenilemeli ve hatalardan ders alarak, aynılarını tekrarlamamalıdır. Ayrıca, örgütün bölümleri arasındaki uyum da yöntemin etkinliğini artırır.

Uygulama örnekleri

Örme giyimde hammadde maliyetinin hesaplanması

A.İplikten ham kumaş üretim maliyeti

30/1Penye ipliği 7.50 TL/Kg

Fason interlok örme fiyatı 0.60 TL/Kg

Örme firesi(% 4) 0.32 TL/Kg

1 Kg İnterlok kumaş fiyatı 8.42 TL/Kg

Burada maliyete etki eden faktörler aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Örme makinesinin pus ve fein 'ı

İplik cinsi

Örülecek kumaşın cinsi

Vade farkı(eğer varsa)

B.Boyalı kumaş maliyeti hesabı

Ham kumaş maliyeti 8.42 TL/Kg

Boya-Ram-Sanfor -Silikon 3.50 TL/Kg

Boyama firesi(%12) 1.43 TL/Kg

1 Kg Boyalı interlok kumaşı fiyatı ---13.35 TL/Kg

Burada maliyete etki eden faktörler şunlardır.

Enzim yıkama

Merseize işlemi

Tamir işlemi

Lycra kumaşlar

Kumaş eni talimatları

Kumaş gramaj talimatı

Ürün maliyeti içindeki hammadde giderinin hesaplanması

S M L XL XXL

36 38 40 42 44

Bu işlem için orta beden esas alınmalıdır. (L beden)

Bir T-Shirt için hammadde maliyeti hesaplaması için T-Shirt için kullanılan kumaş gramajı ile kumaş Kg fiyatı çarpılır

Örnek: 300g/L Beden için

300gX13.35 TL = 4.005 TL/Adet

Tablo 2 : Bir model üzerinde örme ürün maliyet tablosu

MÜŞTERİ				TARİH	29.09.2010	
MODEL NO	BB39312			EURO	0	
KUMAŞÇI				DOLAR	0	
KUMAŞ KALİTESİ				GBP	0	
KESİM ADET(%0)		0				
KESİLEN ADET		0				

Grup	Açıklama	%	Birim Gider	Birim Fiyat	Toplam Fiyat	Pazarlama Onay
KUMAŞ	40/1 FULL LYC SÜPREM	0	0,163	16,5000	2,6895	2,6895
KUMAŞ	30/1 PENYE RİBANA	0	0,096	11,5000	1,104	1,104
KUMAŞ	30/1 PENYE RİBANA	0	0,015	11,5000	0,1725	0,1725
ETİKET	YIKAMA TALİMATI ETİKETİ	0	1	0,0170	0,0170	0,0170
ETİKET	TUNİK SERTİFİKALI KART ET	0	1	0,0080	0,0080	0,0080
ETİKET	E50214 KOMBİNENİN KIZ BED	0	1	0,0050	0,0050	0,0050
ETİKET	CLASSIC KIZ TSHIRT KART E	0	1	0,0900	0,0900	0,0900
İŞÇİLİK	KESİM İŞÇİLİĞİ	0	1	0,1500	0,1500	0,1500
İŞÇİLİK	DİKİM İŞÇİLİĞİ	0	1	1,0000	1,0000	1,0000
İŞÇİLİK	K.KONTROL ÜTÜ PAKET İŞÇİL	0	1	0,2300	0,2300	0,2300
İŞÇİLİK	BASKI İŞÇİLİĞİ	0	1	0,7000	0,7000	0,7000
GENEL	GENEL GİDERLER	0	1	0,0000	0,0000	0,0000
				TOPLAM	6,1660	

Dokuma kumaşlarda hammadde maliyetinin hesaplanması

A.İplikten ham kumaş üretim maliyeti

1Kg 30/1 Pamuk ipliğinden ham kumaş üretimi için örnek çalışma

1Kg 30/1Pamuk ipliğinden 150 cm eninde 48X52 tel yoğunluğunda yaklaşık 6 m ham kumaş dokunabilmektedir.

30/1Pamuk İpliği 7.50 TL/Kg

1 m kumaş için 7.50/6 m 1.25 TL/m

Fason dokuma 0.50 TL/m

Fire (%3) 0.052 TL/m

1m ham dokuma kumaş maliyeti 1.80 TL/m

B.Boyalı dokuma kumaş maliyeti hesabı

Ham kumaş maliyeti 1.80 TL/m

Boyahane işlemleri 1.50 TL/m (Boya/Sanfor/Merserize)

Boyama firesi(%10) 0.33 TL/m

1m boyalı dokuma kumaş fiyatı –3,63 TL/m

Bu maliyete nakliye, vade farkı/finansman giderleri ilave edilebilir.

C.Baskılı kumaş maliyetinin hesaplanması

Ham kumaş fiyatı 1.80 TL/m

Kasar işlemi 0.60 TL/m

Kasar firesi(%10) 0.24 TL/m

Baskı fiyatı 1.30 TL/m

Baskı firesi(%20) 0.78 TL/m

1 m baskılı kumaş fiyatı 4.72 TL/m

Burada fiyeyi etkileyen faktörler şunlar olabilir.

Kumaş eni

Baskı zemin rengi

Baskı doluluk oranı

Baskı miktarı

Kalıp bedeli

Ürün maliyeti içindeki hammadde giderinin hesaplanması

Örnek

S M L XL XXL

36 38 40 42 44

Bir dokuma bluzun kumaş sarfiyatı 110 cm/L beden olduğu kabul edilirse;

110 cmX4.72TL = 5.19 TL/Adet

Tablo 3: Bir model üzerinde dokuma ürün maliyet tablosu

ACTIVE PEOPLE man model no:213

MÜŞTERİ				TARİH	05.10.2009	
MODEL NO	BB36139			EURO	0	
KUMAŞÇI				DOLAR	0	
KUMAŞ KALİTESİ				GBP	0	
KESİM ADET(%0)		0				
KESİLEN ADET		0				
Grup	Açıklama	%	Birim Gider	Birim Fiyat	Toplam Fiyat	Pazarlama Onay
KUMAŞ	60588-İPEK-10 ONZ DENİM	0	1,38	5,9500	8,211	8,211
KUMAŞ	20/1 PENYE RİPS	0	0,07	4,7500	0,3325	0,3325
KUMAŞ	80 TEL POPLİN	0	0,2	4,2600	0,8520	0,8520
KUMAŞ	İPLİĞİ BOYALI POPLİN	0	0,06	6,1600	0,3696	0,3696
TELA	GÖMLEKLİK TELA	0	0,12	2,7500	0,3300	0,3300
ETİKET	YIKAMA TALİMATI ETİKETİ	0	1	0,0170	0,0170	0,0170
ETİKET	CEKET SERTİFİKALI KART ET	0	1	0,0080	0,0080	0,0080
ETİKET	ACTIVE UNISEX KART ETİKET	0	1	0,1500	0,1500	0,1500
ETİKET	E50205 KOMBİNENİN KIZ BED	0	1	0,0150	0,0150	0,0150
ETİKET	ACTIVE logo BY logo KIZ	0	1	0,0150	0,0150	0,0150

DÜĞME	17 MM(logo) JEANS YAZILI MA	0	4	0,1600	0,6400	0,6400
DÜĞME	14 MM logo JEANS YAZILI MA	0	10	0,1100	1,1000	1,1000
ŞERİT	1,5 CM LİK BALIKSIRTI	0	0,4	0,0750	0,0300	0,0300
İŞÇİLİK	KESİM İŞÇİLİĞİ	0	1	0,3500	0,3500	0,3500
İŞÇİLİK	DİKİM İŞÇİLİĞİ	0	1	4,8000	4,8000	4,8000
İŞÇİLİK	K.KONTROL ÜTÜ PAKET İŞÇİL	0	1	0,4500	0,4500	0,4500
İŞÇİLİK	YIKAMA İŞÇİLİĞİ	0	1	1,5000	1,5000	1,5000
İŞÇİLİK	BASKI İŞÇİLİĞİ	0	1	0,6000	0,6000	0,6000
İŞÇİLİK	ÇAKMA İŞÇİLİK	0	14	0,0200	0,2800	0,2800
İŞÇİLİK	İLİK İŞÇİLİĞİ	0	6	0,0400	0,2400	0,2400
APLİKE	60588-İPEK-10 ONZ DENİM	0	0,007	5,9500	0,0416	0,0416
GENEL	GENEL GİDERLER	0	1	0,0000	0,0000	0,0000
				TOPLAM	20,3317	

Aksesuar ve yardımcı malzeme maliyetlerinin hesaplanması

a) Kullanımı miktar(adet) olarak hesaplananlar

Düğme
Çıt Çıt
Etiket
Fermuar
Stoper
v.b.

b) Kullanımı uzunluk(metraj) olarak hesaplananlar

Bant/Şerit
Kordon
Şerit Dantel
Lastik
Astar

Bu aksesuar ve yardımcı malzemelerin siparişlerinin verilmesinde %5-10 arasında fazla verilmesi gerekmektedir.

Genel üretim gideri çeşitleri

Kesim, dikim, ütü bölümlerinin sarf malzeme giderleri
Model bölümü sarf malzeme giderleri
Enerji giderleri
Su giderleri
Üretimle ilgili diğer nakliye giderleri
Bakım/onarım giderleri(üretim araçları)
Akaryakıt giderleri(üretimle ilgili araçlar)
Sigortalama giderleri(üretimle ilgili)
Kira giderleri(üretimle ilgili)
Vergiler/harçlar(emlak, çevre)
Kıdem ve ihbar tazminatları
Amortisman giderleri (üretimle ilgili)
Yönetim giderlerinden(haberleşme, kırtasiye, eğitim, finansman)
Gümrükleme ve nakliye giderleri

Maliyete etkin faktörler

Kumaş, aksesuar ve yardımcı malzeme bakımından

Kumaş eni
Kumaş gramajı
Ürün rengi
Fire oranı

Kesim bakımından

Renk faktörü
Çizgili, ekoseli kumaş olması
Ringel raporlu kumaş olması
Elastanlı kumaş olması

Dikim bakımında

Modelin zorluk derecesi
Kullanılan Makineler

Ütüleme teknikleri bakımından

Ürün cinsi
Ürünün büyüklüğü
Kumaş cinsi

Kalite kontrol bakımından

Aksesuarlı ürünler
Çok parçalı/dikişli ürünler

Paketleme bakımından

Özel katlama şekilleri
Etiket v.b aksesuarların çokluğu

Diğer faktörler

Stok bulundurma maliyeti
Döviz kuru hareketleri
Üretim gecikmesi nedeniyle yapılan fazla ödemeler(uçak, reklamasyon)

Kaynaklar

- Dal V.** (2007). Hazır Giyim Sanayinde Maliyetlendirme, Ders notları, Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Tekstil Eğitimi Bölümü.
- Esen M.** (2002). Faaliyet Tabanlı Maliyetlendirme Sistemi ve Bir Tekstil İşletmesinde Uygulanması, *Yüksek Lisans Tezi*, İst. Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Nasuhi Bursal Y.** (1994). Maliyet Muhasebesi-İlkeler ve Uygulama, Der Yayınları, s.491 İstanbul.
- Ray H. Garison, Eric W. Noreen.** (1997). Managerial Accounting, The McGraw Hill Companies, Inc, s.180 USA.
- Velioğlu D.** (2006). Faaliyete Dayalı Maliyet Yönteminin Küçük ve Orta Ölçekli Bir Tekstil İşletmesinde Uygulanması, *Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yükçü S.** (1998). Yönetim Açısından Maliyet Muhasebesi, Anadolu Matbaacılık, s. 740 İzmir.